



#bodidirekten

@direktni: Adam, Aljoša, Andrej, Damir, Daniel, Erika, Franz, Gabriel, Giada, Ines, Jakob, Johanna, Julijan, Martin, Nicolò, Sanja, Svetlana in Veronica

petek, 16. aprila 2021 | št. 15 | leto III

mladi@primorski.eu

ABC o bitcoinu

Skoraj vsi, od stare mame pa do poštarja, so že slišali za bitcoin. Še posebej dobro ga poznajo mladi. Kaj pa menijo o tej temi? Povprašali smo jih na naši Instagram strani.

Na prvo vprašanje, ali so že slišali za bitcoin, je 93 % (od skupno 92 anketirancev) odgovorilo pritrdilno. Na drugo vprašanje, ali so sami že kupili bitcoine, je pritrdilno odgovorilo 22 % (od skupno 95 anketirancev). Na zadnje, tretje vprašanje, ali mislijo, da je bitcoin bodočnost, je odgovorilo manj ljudi (74), 61 % pa se jih s trditvijo strinja. Videti je, da mlade tema zanima, zato bomo razložili, kaj sploh je kripto valuta in kako jo upravljamo.

KAJ JE BITCOIN – Bitcoin je decentralizirana kripto valuta. Njeno delovanje temelji na odprtokodnem protokolu. Deluje samostojno in neodvisno od državnih centralnih bank ali drugih organov. **ZAKAJ SPLOH OBSTAJA BITCOIN** – Da bi odgovorili na to vprašanje, si moramo ogledati ekonomsko zgodovino prejšnjega stoletja. Veliko ljudi se ne zaveda,

da smo po drugi svetovni vojni izgubili kontrolo nad določanjem vrednosti denarja. Pred tem je veljalo, da je vrednost bankovca, oziroma državnega denarja, odvisna od cene zlata; to je tako imenovani zlati standard. To je pomenilo, da je imel denar objektivno ceno, ki je državni uradniki ali oblast niso mogli spremeniti s tiskanjem dodatne valute. Denarnega toka ni bilo mogoče manipulirati; če je hotela država financirati neki program, vojno ali dodeliti subvencijo »prijateljski« korporaciji, je morala povečati davke ali državni dolg. Obe opisani obliki nista popularni in ljudje se niso radi zavzemali zanje.

A po letu 1973, ko je Nixon definitivno odpravil zlati standard, se je razvila tretja možnost, ki jo poznamo še danes. Ker vrednost denarja ni več vezana na ceno zlata, ga država, ko ga potrebuje več, lahko preprosto tiska v večjih količinah. In več denarja kroži v določenem gospodarstvu, nižja je njegova cena. To povzroča inflacijo, ki je poznana tudi kot »nevidni davek«.

Bitcoin obstaja, ker se nekateri ljudje zavzemajo, da bi spet pridobili kontrolo

nad vrednostjo svojega denarja. Z vrednostjo bitcoina se namreč ne da manipulirati. Določamo jo trg in mi, potrošniki. Z investiranjem svojih sredstev v bitcoine lahko postanemo sami svoja banka.

KDAJ IN KDO JE IZUMIL BITCOIN – Izumitelj/e bitcoina poznamo le po psevdonimu Satoshi Nakamoto, ki je projekt zasnoval 31. oktobra 2008. Takrat je bila na spletu objavljena bela knjiga bitcoina, v kateri je opisano delovanje te kripto valute.

KAKO DELUJE BITCOIN – Bitcoin je na voljo le v omejeni količini. Algoritem lahko ustvari le do 21 milijonov bitcoinov. Ustvarjanje bitcoina in preverjanje transakcij se izvaja s procesom, ki ga imenujemo »bitcoin mining« (rudarjenje bitcoina). Ta proces omogočijo ljudje preko svojih računalnikov v zameno za nagrado v bitcoinih. Vsaka 4 leta algoritem številco bitcoinov, ki jih lahko rudarji ustvarijo, zmanjša za 50 %. Do danes je bilo ustvarjenih približno 18,6 milijonov bitcoinov. Da se bo ta ponudba končala, bomo morali čakati do leta 2140.

Ker je ponudba omejena, bitcoini ne morejo biti podvrženi inflaciji, kot ji tudi ni bilo podvrženo zlato. Nihče jih ne more ustvariti več.

KAKO DO TRANSAKCIJE V BITCOINIH – Da lahko z bitcoini kaj kupite, je treba imeti javni ključ, torej kodo prejemnika plačila. Večina takih naslovov je sestavljen iz 34 števk in črk. Potrdilo transakcije izdajo že prej omenjeni rudarji.

KJE HRANIMO BITCOINE – Hranimo jih v posebni aplikaciji, ki služi kot bitcoin denarnica. To so datoteke, ki vsebujejo zbirko zasebnih ključev za naslove lastnika denarnice. Obstaja več tipov denarnic: strojna denarnica (»hardware wallet«) je na fizičnem prenosniku in je najvarnejša; programska denarnica namestite na računalnik; spletna in mobilna denarnica pa nista zelo varni.

KJE LAHKO KUPIMO BITCOINE – Bitcoin je najbolje kupiti na decentraliziranih spletnih menjalnicah, kot sta UniSwap in Waves.exchange.

ZAKAJ LJUDJE V TEM ČASU KUPUJEJO BITCOINE – Več razlogov je za to.

Nekateri ljudje investirajo vanje, da bi jih nato prodali in iz tega imeli dobiček. A večina ljudi poseduje bitcoine, ker so v zadnjem letu spoznali, da državi in še posebej državnemu denarju ni dobro zaupati. Njihovo mnenje izvira iz dejstva, da so se zaradi epidemije koronavirusa države na različnih koncih sveta odločile, da si bodo po splošnem zaprtju dejavnosti pomagale s tiskanjem ogromnih količin denarja in bodo tako preprečile propad ekonomije. Da bomo bolje razumeli njihovo stališče, pomislimo na to, da je bila skoraj petina vseh dolarjev v obtoku (valuta, na kateri temelji globalna ekonomija) natisnjena leta 2020 (vir: Mises Institute in podatki FED – Ameriške centralne banke). Ameriška centralna banka je lani izdala več denarja kot v prvih 200 letih svoje zgodovine (vir: članek v Cointelegraphu in podatki FED-a). Podobni politiki so sledile vse države. Veliko ljudi je prepričan, da nas čaka hiperinflacija, dolar pa umira. Če se bo to res zgodilo, bo z dolarjem propadla celotna globalna ekonomija. Zato je bitcoin postal neke vrste protistrup za vse opisane probleme, in če se bo zgodilo prav to, bo bitcoin ogromno pridobil na vrednosti. Rekli bi lahko, da je primarni politični cilj bitcoina, upor proti centralizaciji oblasti posameznih držav in bančnemu sistemu. Če napovedi držijo, pa se bo velika večina ljudi, ki nimajo v lasti bitcoinov, znašli v veliki stiski.

Nasvidenje, Yahoo answers!



Prejšnji teden je ameriška družba Yahoo oznanila, da bo 4. maja 2021 ukinila svoj portal Yahoo answers, ki je bil znan po raznolikosti vprašanj. Yahoo answers je bil portal, v katerega so večinoma najstniki vtikali svoje vprašanje, drugi uporabniki pa so jim odgovarjali. Yahoo answers je bil popularen v prejšnjem desetletju, zato smo povabili nekaj mladih, ki so odraščali ravno v tistem obdobju, da nam razkrijejo svoje izkušnje s portalom.

NADA TAVČAR: Yahoo answers sem zelo malo uporabljala. Žal mi je, da so ga ukinili, ker je bil zanimiv in si kdaj dobil presenetljive odgovore. Mislim pa, da se je splet v zadnjih letih zelo razvil, tako da si lahko sami poiščemo odgovore iz drugih virov.

MARTIN MILIČ: Ko sem prvič naletel na portal Yahoo answers, sem iskal odgovor na vprašanje, kako se imenuje pesem z refrenom »dabudi dabuda«. Yahoo answers je postavljal več odgovorov, nekateri so bili pametni, drugi pa so bili popolnoma brezvezni. Sicer pa je znal biti portal koristen, če si ga pravilno uporabil, in nekoristen, če so bile ponujene informacije netočne oziroma izmišljene. Zaradi odsotnosti moderatorjev je postal v zadnjih letih prostor za navajanje neumnosti, zato ga ne bom pogrešal.

IVAN RUSTJA: Moj prvi spomin o Yahoo answers je iz časa, ko sem imel 11 let in sem prvič sam brskal po internetu. Tudi na nižji srednji šoli smo ga s sošolci uporabljali, ko smo kaj iskali. Običajno sem na Yahoo answers naletel, ko sem iskal neko določeno stvar in bolj ali manj inteligenten odgovor. Zadnje čase brskam po drugih virih, ko kaj iščem, zaradi tega ne uporabljam več Yahoo answers in mi je vseeno, če so ga ukinili.

VERONIKA TERPIN: Najpogosteje sem v mladih letih na Yahoo answers iskala vprašanja o zdravju. Iskala sem vzroke za kakšno blažjo bolečino, zaradi katere ni bilo treba k zdravniku. Yahoo answers je dajal veliko takih odgovorov, ki pa večkrat niso odgovorili na moje vprašanje in zato niso bili koristni. Ni mi žal, da so ga ukinili, saj mi ni bil v veliko pomoč.

JASMIN FRANZA: Rada bi izpostavila, da nimam ravno veliko izkušenj z Yahoo answers ... V mladih letih sem naletela na vse tipe vprašanj, kot so nasveti za kuhanje, dom ipd. Po eni strani je bil portal koristen, ker je vedno obstajal nekdo, ki je pred tabo postavil tisto neumno vprašanje, na katerega sam nisi znal odgovoriti, po drugi strani je lahko bilo precej nevarno, ker je lahko odgovarjal vsakdo, zato odgovori včasih niso bili preveč zanesljivi. Žal mi je samo, da ne bo več tega vira raznih šal ... sicer pa obstajajo druge podobne platforme z vprašanji, tako da ga ne bom preveč pogrešala.



- tayipp_erdogan:** ehmm mario, če se ne oprustiš, bom poslal begunce čez mejo!!!
- mario_drago:** ehhhh oprostii vaben, ma zdej boš kupu 10 naših helikopterjev???? 🙏
- vas.Draga:** vas domača, kjer postaja mojega stoji očeta
- svet'Marko:** kaaa??? si draga??? nisi vrba??
- kraški.narkoman:** figliuola droppa la dose
- Biden:** Adijo, Afganistan!
- Putin:** Pozdravljena, Ukrajina!
- Biblija:** nikoli ne izgubite upanja!
- gerry_skotted:** Allivedelci Cina!
- spotted.trieste:** iščem rimskega moškega, ki mi je žvižgal na cesti
- er_faina:** ehmmm, gotovo nisem bil jaz
- damiano.maneskin:** Ah FANTASSICA
- totti_redderoma:** AH MAGGICA!

Skupaj proti tampon tax!

Naše predrage bralke obveščamo, da se je v četrtek na Univerzi v Trstu začelo brezplačno razdeljevanje ženskih vložkov. SiM (univerzitetna lista Studenti in Movimento) se trudi, da bi se ta skupna želja uresničila: v želji, da bi pripomogli k dobremu počutju učenk na univerzi in se uprli t.i. tampon tax, so denar, ki je biti namenjen drugim dejavnostim, a so zaradi covida odpadle, uporabili za nakup vložkov. Z deljenjem bodo nadaljevali prihodnji teden, za dodatne informacije vas vabimo, da obiščete spletni profil @sim_unitrieste na Instagramu!